

FÜGGETLEN HAJDUSÁG.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési árak:
Egész évre 100 kor., félévre 50 kor., negyedévre 25 kor.,
Egyes szám ára 2 korona
Hirdetések felv. tele egyezség szerint.

Felelős szerkesztő: **BOR JÁNOS.**
Kiadótulajdonos: **BORBÉLY SAMU.**

Megjelenik hetenként egyszer, vasárnap reggel
Kéziratokat nem adunk vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajdusoboszló, I. Vasút-utca 306.

Ne tűzzön senki fekete lobogót, ne viseljen gyászjelvényt, mert mindnyájan tudjuk, érezzük, hogy a történelmi Magyarország nem halhat meg.

Házunkon nemzeti lobogó legyen, jelvényül pedig jövőnkbe vetett reményünk és törhetetlen bizalmunk jeléül zöld lombot, vagy jelvényt viseljünk.

Az ántánt parancsa

Megdöbbenő parancs érkezett május 6-án a magyar nemzet részére Páris mellől, Versaillesból a békekonferenciától: szét kell darabolni Magyarország területét, a magyar nemzet testét darabokra kell szaggatni; meg kell fosztani ezt az országot folyóitól, tavaitól, tengerszemeitől, forrásvidékeitől, erdeitől, arany, ezüst, vas, réz, szén és sóbányáitól, kohóitól, vasuti gőcpontjaitól, vasuti és folyami forgalmi fővonalaitól, Kárpát hegyeitől, adriai kikötőjétől, hirneves fürdővidékeitől, a kies felvidéktől és Erdély bérceitől. El kell szakadnunk székely testvéreinktől, hazafias délvidéki, nyugatmagyarországi és székesi németajku polgárainktól, becsületes tót és ruthén lakosságunktól, akikkel egy ezredév alatt oly sok szenvedések között összefortunk szívben-lélekben; akikkel mindenkor testvériesen megosztottuk betevő falatjainkat is. A győzők parancsa ez a legyőzöttekhez!

Azt mondjuk, hogy a régi kor felfogása mennyire barbár volt, amikor a győztes legyilkoltatta a legyőzött fél harcosait s kipusztította a legyőzött ország lakosait. Nagy tévedés ez! A mai győztes jobban gyilkol, mint az ókor durva lelkű, vérengző tirannusa. A mai győző kiszámított hideg vérrel, a legdurvább erőszak mezébe öltözködve, elveszi tőlünk a levegőt, a hegyek üdítő forrásvizét, a tengert, a tavak és folyamok gyógyító, hajtó erejét, a megmunkált föld terményeit, gyümölcsseit; elrabolta a fát, a szenet, a vasat, a rezet, a nemesércet, az éltető sót; lemetszi a test részeiből a fejet, a lábakat, karokat s azt mondja kárörvendő orcával:

— Él, járj, ha tudsz; élj, járj szabadon! Megadom szabadságodat, függetlenségedet! Hát nem tudsz lábra állani, megmoccanni, szerencsétlen?

Nem tudod elhessegetni a testedet véresre marcangoló piócákat, férgeket?! Most vitézkedjete magyarok! Hiszen szabadon élhettek!

Imé ez a nyugati művelt nagy nemzetek ítélete rólunk. Előállítják a magyar nemzetet az ítélőszék elé. Halálra ítélik, de megengedik neki, hogy sirját maga ássa meg s önnön magát temesse a rideg rögök alá.

Összeszorult szívvel, de nem reménytelen lélekkel állunk meg e halálos ítélet előtt. Az évezredek multat törpe mozzanatok feltűntető entente hatalmak előtt meg kell alázkodnunk, halálra ítéltetésünket tudomásul kell vennünk, alá kell írunk.

Ezekben a nehéz pillanatokban minden magyar ember lelkének fel kell emelkednie arra a magaslatra, ahonnan a nagy veszéllyel szembe tudjunk nézni. Emeljük tekintetünket kormányzó vezérünk, Horthy Miklós felé, aki nekünk bölcs atyánk, nagyságos tanácsadónk előrelátó kormányzónk.

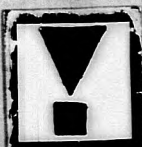
Szomorú pünköszt borult a magyar rónára a mai napon. Vajha a nemzet romlatlan erői, dazadó őserényei visszatérnének közzénk; az egyetértés és megértés áldásos kapcsai összeköténének minden magyar szívet, minden magyar lelket a súlyos megpróbáltatások sorsdöntő óráiban, hogy legyőzhessük a nemzet életerejé, fennmaradása ellen intézett erőszakos me-
nytetet.

A kisgazda- és földművespárt ünnepe

Nagy ünnepek között folyt le városunkban május 15-én a késő délutáni órákban a hozzánk érkezett ker. kisgazda- és földművespárti miniszterek, államtitkárok, nemzetgyűlési képviselők és velők érkezett nagyszámú vendégek fogadtatása. A bevonulási fővonal zászló és virágdíszben pompázott, a városházautcán a helybeli polgári leány- és fiúiskola és a református elemi népiskola növendékei állottak sorfalat. A vasuti állomáshoz pontban négy órakor vonult ki a több ezer főnyi tömeg 36 tagu lovasbandérium, ötven fehér ruhás leány és hosszú kocsisor élén. Pontban hat órakor érkezett a miniszterek külön vonata. Óriási éljenzés közben szállottak le a vonatból a vendégeink, Rubinek Gyula földművelésügyi, nagyatádi Szabó István közlekedési, sokoró-

pátai Szabó István kisgazda miniszterek, Palacsai Dénes, Máyer János államtitkárok, 36 kisgazdapárti képviselővel. Dr. Erdős Káimán h. polgármester lelkes üdvözlő beszédére Rubinek miniszter válaszolt, majd megindult a menet a városba. A lovas bandériumot Császy Antal gazda vezette. Gyönyörűen festettek banderistáink a menet élén. Majd hatvan-hetven fogaton a vendégeink foglaltak helyet. Az első fogaton Rubinek földművelésügyi miniszter jött a polgármesterrel. Csakhamar beérkezett a vendégsereg. A városháza előtt Borbély Gábor pártelnök és a pártvezetőség sietett fogadásukra. Akkor már több ezerre rugó tömeg gyülekezett a piactérrre. Viharos éljenzés közben nyitotta meg Borbély Gábor pártelnök a népgyűlést s meleg szavakkal üdvözölve a városunkba sereglett díszes vendégeket, felkérte őket, hogy ismertessék a párt programját, az általános bel- és külpolitikai helyzetet.

Majd bemutatta a közönségnek régi politikai barátját, nagyatádi Szabó István minisztert, aki szünni nem akaró éljenzések között szólott a néphez, meggyőző, lelkesítő szavakkal fejtette ki a ker. kisgazda- és földművespárt politikai elveit. Párhuzamot vont a mostani pártok programja és kormányzati ténykedései, valamint a kisgazdapárté között, amelynek köpenyegjét némelyik párt magára szokta öltögetni, hogyha nem hajlik feléjük a nép támogatása. A legerőteljesebb, leghatározottabb program ma a ker. kisgazda- és földművespárté, mert ez a föld erejére s annak romlatlan népére a kisgazda és földműves osztályra támaszkodik. Jelszavak után nem futkos ez a párt. Elmondja, hogy 1908-ban maga jutott be a képviselőházba kisgazdapárti programmal Somogyországból, ahol a nagybirtok nyomása a legerősebb volt és a nép elhatározta, hogy az akkori pártok keretein kívül szervezkedik. Két év múlva (1910) már hárman jöttek be Somogyból. Azóta nem volt választás, de most a nemzet többsége megértette, hogy a két szélsőséges irány közt ez a helyes. Hiszi, hogy az önkény többé nem térhet vissza. A becsület, vallásos munkásság, az iparosság, az intelligencia jövőjét az erős földműves és gazdatársadalomban találja meg. Mindenkit összehozni, ez a cél. Most a Tiszántul dönti el, hogy egyedül a kisgazdapárt vegye át a hatalmat. A keresztény nemzeti egyesülés pártja, mikor látta, hogy a kérdés döntésre kerül, taktikáznai kezdett a nemzetgyűlés munkaképességének rovására. Októberre akarták eltolni a választásokat, de a kisgazdapárt sarkára állt és a választásokat sikeresen június 20 és 21-ére kitűzteti a ti-

szántuli kertületekben. Ma az ország sorsa a kisgazdapárt kezében van. Ha a párt nem erős, az ország sem lesz az. Ha a tiszántuli magyarság belátja, hogy a gazdaságnak kell kezébe venni a hatalmat, megadja az elhatározó többséget neki. Soha nagyobb szükség nem volt az összetartásra, mint most, a tizenkettedik órában. Ne nekünk adja a Tiszántul a kormányzást, hanem küldje fel képviselőit a haza érdekében. Nemcsak a maga sorsa felett ítél a földműves és gazdasági társadalom, hanem az ország sorsa felett is. Itt a tettek ideje.

Az ország mai bel- és külpolitikai válságából csak a kisgazdapárt többségjutása a kivezető út. Nem öröm ma a hatalmon lenni, hanem súlyos teher. Első kérdés a békeszerződés elhatározása. Súlyos dolog, de felelni fognak érte. Ha áldozat kell, mi leszünk áldozat, de nem a nép! Ide férnek kellenek!

Azért jött, hogy feltárja a helyzetet. Miután a Dunántul és a Duna-Tisza köze népe már megnyilatkozott, most a Tiszántulon a sor. Álljon a Tiszántul népe a földműves és kisgazdapárt lobogója alá; ott megtalálja helyét mindenki, kath. és ref. vallásu, munkás, kisgazda, iparos és tisztviselő. Izenetet hoz a Dunántulról és izenetet visz innen. Ugy hiszi, nem járt itt hiába, mert a kisgazdapárt győzni fog. Velünk az igazság, az Isten és a nép, visszaszerezzük Magyarországot.

Szünni nem akaró viharos éljenzések között fejezte be nagyatyáji Szabó István beszédét. Majd Rubinek Gyula földművelési miniszter lépett az emelvényre.

Elsőször az általános politikai helyzetről és a kisgazdapárt törekvéséről nyilatkozott. A rend, a nyugalom és jogbiztonság az alapja a gazdasági szabad fejlődésnek.

Elsőször a tekintély tiszteletét kell visszaállítani, mert ennek lejáratása a nemzet szerencsétlensége. A romboló sajtó, a páholyok és szakszervezetek döntötték romba a hazát, mely prédája lett a nagyra-vágyó szomazédoknak: puskaövés nélkül sétáltak be a hódítók.

Az I. törvénycikk és a kormányzó megválasztása helyreállította a tekintély tiszteletét. A kormányzó a legmagasabb tekintély, melyet megóvni szent kötelessége mindenkinnek. Ez ideiglenes rendezés, jól tudjuk, mert a magyar nép lelkéből kiirt-hatatlan a királyság eszméje, azonban az integritás helyreállításáig szó sem lehet, mert dinasztia nem tudunk eltartani. Egyelőre meg kell elégednünk e szerény be- rendezéssel.

Tisztában vagyunk azzal is, hogy a magyar nemzet nem akar közös uralkodót, hanem nemzeti királyt. Nem kell többé olyan király, aki ide-oda kacsingat: Magyarország elég szép és nagy, hogy egy nemzeti dinasztia megelégedhessék vele. De csak olyan nemzeti király kell nekünk, aki nem önkényesen uralkodik, nem maga dönt háboru és béke felett, hanem a nemzettel. Többé nem engedni kivenni a nép a kezébe jutott hatalmat.

Az általános választójog diadalától sokan láztak, féltették tőle a nemzetet, félték, hogy a hazafiatlan elemek jutnak többségbe. Ezeket kellemes csalódás érte: soha hazafiasabb elemek nem jutottak a nemzetgyűlésbe, mint az általános titkos választójog alapján választottak. Minden

feltétel megvan arra, hogy a magyar nép rábizzza sorsa intézését a nemzetgyűlésre, különösen, ha a Tiszántul is csatlakozni fog. A dolgozó és termelő tömeg hivatott arra, hogy átvegye a hatalmat és megteremtse az új, boldog Magyarországot.

Az intelligenciának azt tanácsolom, hagyjon föl eddigi magatartásával, jöjjön közénk, de addig jöjjön, míg nem késő. Élmult az az idő, mikor némely kaszinók kritizálására a miniszterek térde megreszkettek. Az intelligencia álljon a nép mellé, mely meghallgatja, követi és támogatja, ha jól akar a népnek. Csak jó tanácsokat adjon neki. Pártunk alapvető gondolata a szociális béke. Eddig lelketlen izgatók csinálták a békétlenséget, nyugtalanságot és a forradalmi hangulatot. Könnyű dolguk volt, mert az uralkodó osztály nem méltányolta a munkásságot, pedig ez a legbecsebb osztály, de nem szabad kárára másoknak előnyt nyújtani. Nem értették meg a munkást és az így jutott a nemzetközi szociáldemokrata, majd a kommunista izgatók karmai közé. A gyárakban megfogamzott a mételey és onnan indult ki a rombolás. E helyzetet most már segíteni kell. Elsősorban a kisiparost kell fölemelni, megerősíteni. Az iparágakat képesítéshez kell kötni, hogy ne mások rabolják el tőlük becsületes munkájuk gyümölcsét.

Hogy a földműves munkás, a nincstelen a jövőben boldogulhasson, erről a földbirtok reform gondoskodik. Ez már a jövő héten a Ház asztalára kerül. Mindenki földet kap, aki dolgozni akar, anyagi képessége és tudása van. Elő kell mozdítani a többtermelést, mert legalább kétszerannyit kell termelnünk, mint eddig.

Folyton vádolják a kisgazdapártot, hogy nem akar fuzionálni! De hát mért alakult akkor? Ha van programja, valósítsa meg, ha nincs, akkor csatlakozzon. Nekünk van programunk, tehát árulást követnénk el, ha fuzionálnánk. Ez becstelenség volna, erre kaphatók nem vagyunk. Ha megtennénk, lenne megint kizárólagos uripárt, Nagyatyáji és társai pedig mehetnének ellenzékbe. De mi nem fuzionálunk, aki fuzionálni akar velünk, jöjjön közénk.

Végül rátért Rubinek a legszomorúbb aktuáltságra, a békeszerződésre, mely a béke, se szerződés; nem teremt békét Középeurópában és nem szabadakaratból létrejött szerződés. Ha erőszak követelné az aláírását, nem ismerné el senki jogsultságát. Ideig-óráig tehetetlenek vagyunk, igába döntöttek bennünket, kifosztottak, de él bennünk a hit és erős akarat, hogy visszaszerezzük Magyarország területi ép-ségét.

Ne higgye senki, hogy vége a megpróbáltatásoknak. Újabb felfordulás előtt áll Európa és ennek épen az erőszakos béke az oka. Résen kell lenni, az alkalmas pillanatot meg kell ragadni, mert elmulasztása évtizedes rabságot jelentene elszakított véreinknek és bennünk súlyos felelősség terhelve az utókor előtt. Szemünkre vethetnék, hogy nem szerettük a hazát, nem teljesítettük kötelességünket. Muló változás előtt állunk, új megpróbáltatások küszöbén, de magyar bátorsággal szemébe nézünk a jövőnek. Hiszem, hogy az új, keresztyén Magyarország boldogabb és gazdagabb lesz. Legyünk készek életet-vagyont feláldozni érte. Tartsunk ki minden erőnkkel az egy-séges, régi, osztatlan Magyarország mellett.

Viharos taps és hosszantartó éljenzés követte szavait.

Sokorópátkai Szabó István kisgazda miniszter abban látja az ezeréves haza pusztulását, hogy a szabadkőműves destrukció lerítette a népet a természetes fejlődés-utjáról. Így akart uralkodni felette. Ezért kell visszatérni a természetes fejlődés útjára. Minden társadalmi osztálynak össze kell fogni az újraépítés munkájában. Szavaival nagy hatást ért el.

Patacsi Dénes honvédelmi államtitkár azzal kezd, hogy az ő otthona még rács megszállás alatt van. Minden szerencsétlenségünket a szabadkőművesek vakond munkája okozta, ezért homlott fel a rend, ezért jött ránk a vörös hiénahad és az idegen megszállás. Ostorozza a zsidó népvézéret. Klábálták, hogy jogot a népnek és kapott a nép diktatúrát, akasztófát, nyomort.

Földet a népnek! — Óbégatták ezek és adtak munkát a népnek, de a hasznot zsebrevágták a direktóriumi tagok és termelőbiztosok.

Rátér a zsidókérdésre. Nem pogromokkal kell ezt megoldani, hanem munkával, szövetkezetek létesítésével. Le kell csapni a mocsarat és szárazra kerülnék a békák. Ha nem lesz geseft, rebach, elpárolognak. Az osztó igazság alapjára kell helyezni az adórendszert. A keresztyén erkölcsökhöz és a hazaszeretethez kell visszatérni.

Gondoskodni kell a hadiözvegyek és árvákról és szeretettel kell felkarolni a haza hőseinek a sorsát, kik ne legyenek a haza koldusai.

Tanítgatni, szeretni, dédelgetni kell a hadsereget, mert minden nemzetnek annyi értéke van, amennyi erőt a serpenyőbe tud vetni.

A gyakori tetszésnyilatkozatokkal megszakított beszéd végén Horthy kormányzót dicsőítette nagy éljenzések között a népszerű államtitkár.

Ezután a kerület kisgazda- és földművespárti jelöltje, dr. Czeglédy Mihály akart felszólalni, a miniszterek azonban kérték, hogy az idő rövidségére s a debreczeni vasuti állomásnál türelmetlenül várakozó tömegre való tekintettel álljon el a szótól, amit dr. Czeglédy meg is tett. Borbély Gábor pártelnök emelkedett szellemű, szép szavakban mondott hálás köszönetet a hajduszoboszlói földműves és kisgazda közönség nevében a megjelent minisztereknek, államtitkároknak s vendégeknek. Majd a pártelnökség nevében egy kevés frissítőre hívta a vendégeket, akik azt kész örömmel fogadták el. A városháza nagytermében ötven nemzeti viseletbe öltözött kedves, szép leányka szolgálta fel a frissítőket és pogácsát, amellyel a vendégeket megkinálták. Pár pernyi időzés után az ezrekre rugó néptömeg viharos éljenzései között a lovas bandérium és megszámlálhatatlan kocsisor élén a vasuti indóházhoz indultak ki vendégeink, akiket a felemelően lelkes, remek fogadtatás rendkívül meglepett. Különös elismerésüket fejezték ki a miniszterek a párt vezetőségének és a város polgármesterének a lakosság egyértelmű állásfoglalásáért, az egyházak és iskolák vezetőinek, a helybeli ipartestületnek, a fogadtatásban részt vett hölgyközönségnek a fényes sikerű ünnepségek páratlan sikeréért.

Vármegyei közgyűlés

Május 20-án nagy érdeklődés mellett tartotta tavaszi rendes közgyűlését Hajdúvármegye törvényhatósága. A közgyűlésen Szomjas Gusztáv kormánybiztos főispán elnökölt s mintegy 220 bizottsági tag jelent azon meg, így többek között Hajdúszörményből 66, Hajdúszoboszlóról 40, Nánásról 20, Hadházi 11 biz. tag. A választások miatt volt ily nagy érdeklődés. Szomjas főispán feszült figyelemmel hallgatott beszédében a forradalom és a kommunizmus rombolásaival foglalkozott, majd a béke feltételekről szólott. Meggyőző, lelkes szavai élénk visszhangot váltottak ki. Ugyancsak ily feszült figyelmet és rendkívüli érdeklődést keltett az alispáni jelentés, mely több mint másfél évi időszakra számolt be a vármegye életéből. Szomorúan válságos, megdöbbentő korszak volt ez, különösképpen a kommunizmus terrorjáról és a román megszállásról festett hű képet az alispán. Indítványára a vármegye jegyzőkönyvben örökítette meg dr. Fekete László szoboszlói polgármester, Körner Béla bankigazgató és Tokay József rendőrfogalmazó gyászos tragédiáját. Élénk vitát keltett a hadházi második gyógytár engedélyezése. A közgyűlés nem javasolja ennek felállítását. Ercesey Gyula nyugdíjazását tudomásul vették. Majd a választásokra tért a vármegye.

Az elnök indítványára megalakították a kijelölő bizottságot, melynek tagjaivá a megyegyűlés alispán indítványára dr. Cseke Sándort, dr. U. Szabó Lajost és Bor Jánost választotta meg, a főispán pedig dr. Hadházy Zsigmondot, Harcsarik Gézárt és Kiss Józsefet nevezte ki.

A jelölő bizottság által kijelöltettek a főjegyzői állásra: dr. Nábráczky Béla, dr. Somossy Béla, Wessprémy Barna és dr. Csiba Endre. Megválasztották dr. Nábráczky Bélát 129 szavazattal, dr. Somossy Bélára esett 84 szavazat ellenében.

Közfelkiáltással megválasztották másodfőjegyzővé dr. Somossy Bélát, hajdúszörményi járási főszolgabíróvá dr. Csiba Endrét, hajdúszoboszlói járási főszolgabíróvá dr. Pap Sándort 120 szavazattal a Boér Pál szolgabíróra esett 29 szavazat ellenében.

Ugyancsak szavazással választották meg a megüresedett aljegyzői állásokra dr. Kovács Bélát 148 és Kovács Gábort 93 szavazattal a dr. Uzonyi Barnára esett 81 szavazat ellenében. A megüresedett szolgabírói állást Szabó Sándorral töltötték, miután ellenfele szavazás közben visszalépett.

Ezután az ujonnan megválasztott 7 tisztviselő letette az esküt, mire dr. Nábráczky Béla főjegyző megválasztott tisztársai nevében hálás köszönetet mondott a beléjük helyezett bizalomért és ígérte, hogy szorgalmas és becsületes, kitartó munkásságot fognak kifejtteni a vármegye közönsege érdekében.

A tárgysorozat hátralevő pontjait péntek délelőtti tárgyalta le a közgyűlés.

Földművelőnépünk és a szocializmus

Visszaemlékezve az elmúlt év szomorú történetére, az országot elpusztító kommunizmusra, önként rá gondolunk arra, hogy a pusztulások korszakában mily nagy volt a különbség a mezőgazdasággal fog-

lalkozók és a gyáripari munkások zömének magatartása között. Kétségtelen, hogy ennek okát főleg a két kereseti ággal foglalkozók eltérő gondolatvilágában kell keresnünk.

De nemcsak az az ok játszott közre annál, hogy a szocializmusnak, közelebből pedig a Marx- és Lenin-féle kommunizmusnak tanai a mi földműves népességünk között nem tudtak tért nyerni, hanem főleg a mi józan földművelő lakosságunk érteke, mely ösztönyszerűleg érezte azt, hogy mit jelentene részére a szociáldemokrácia gyakorlati agrárpolitikája.

Mert mit is nyújthatott volna a kommunista uralom a gazdasággal foglalkozóknak? Nézzük először a kisgazdákat! A szocializmus a kisgazdáknak nem nyújt védelmet, mert annak tanai szerint a nincstelen proletárok érdekeit a kisgazdák érdekeiért felelősen nem szabad. A szocialista vezetőknek az volt a tervük, hogy a kisbirtokos osztályt proletárrá tegyék, mert jól érezték, hogy ez az osztály a leghatalmasabb ellenfél, amellyel meg kell küzdeni. Egy egész osztályt akartak megfosztani attól, amit évszázados küzdelmek után ért el. De a kisbirtokos osztályt nem tudták félrevezetni. Másként a nagy és középbirtokok szocializálását gyorsan követte volna a kisbirtokok elkobzása is. Hisz a legnagyobb szociáldemokrata tekintélyek azt írják, hogy a szociáldemokrácia győzelmével karöltve jár a földbirtokok kisajátításának gondolata, nincs különbség nagy, közép, vagy kisbirtok között. Másrészt mi lehet egy nemzeti becsületes kormány programja? a kisbirtokos osztály szaporítása, megerősítése, amely legjobb óvszer a szocializmus hazafiatlan, nemzetellenes irányzata ellen.

És itt tolu elénk a másik kérdés, t. i. az, hogy mit remélhetők volna a mezőgazdasági munkások és cselédek a szocialista államtól? Itt csak röviden utalunk arra, hogy a mezőgazdasági szocializmus alapján véve különbözik a gyáripari szocializmustól. A mezőgazdaság modern fejlődése a kézilpari kis üzemek egészséges szaporodását mozditja elő, míg a gyáripari fejlődés a kis üzemek pusztulására vezet. És ebben van a kérdés lényege. Míg ugyanis a gyáripari munkás ugyiszólván egész életére munkás marad és arra, hogy önállóságra jusson, igen kevés a valószínűség, a mezőgazdasági munkások egy átmeneti jellegű társadalmi osztály, melyből rendszeres körülmények között önálló kisbirtokos lesz. Tudjuk azt, hogy minden gazdasági munkásnak és cselédnek az a törekvése, hogy földbirtokhoz jusson. A gazdasági munkás sokkal közelebb áll a kisgazdához, mint az ipari munkáshoz. Az a remény, hogy munkájával, szorgalmával önálló kisgazdává küzdheti fel magát, a legjobban hat a munkásra, a szocializmus megvalósítása pedig ettől a lehetőségtől zárta volna el, mert amíg a földbirtok politika ezt az egészséges fejlődést elmozditja, úgy a kommunizmus megvalósítása esetén a gazdasági munkás és cseléd a legtakarékosabb, legszorgalmasabb élet mellett sem lehetett volna soha önálló kisbirtokos.

A gazdasági cselédeket pedig, mint hogy az összes birtokok elvételéhez szükség volt segítségükre eleinte azzal kecsegtették, hogy a birtokok tiszta jövedelméből

részesedni fognak és a gazdálkodásba is beleszólhatnak. Olyan nagy fizetéseket állapítottak meg, amelyeket az egyes gazdaságok el nem bírtak és számtalan esetben a gazdaság nem tudta volna a konvenciót és vetőmagot a termésből fedezni. Minden józanul gondolkodó ember beláthatta, hogy ez nem lehetett volna tartós. Hát akkor mi lett volna a gazdasági cselédek sorsa. A termés betakarítása után mindent elvettek volna fölük és ellátásukat is leszorították volna. — Szerencsére a nemzetközi szociáldemokráciát a földműveléstől egész világ választja el.

A földművelésügyi minisztérium gépakciója

Köztudomásu, hogy a háboru alatt elpusztult, vagy a háboru utáni időkben elrabolt mezőgazdasági gépek és eszközök pótlása rendkívüli nehézségekbe ütközik egyrészt, mert készletek nincsenek, másrészt, mert a honi gyárak eddig nem voltak abban a helyzetben, hogy nagyobb-mérvű gyártást indítsanak meg és végül, mert valutánk állása a külföldről való behozatalt ezidőszerint, de még belátható időig lehetetlenné teszi.

Hogy mindazonáltal a szükséges gépek és eszközök a többtermelés megindításához rendelkezésre álljanak, a földművelésügyi minisztérium úgy döntött, hogy egy nagy-szabású mezőgazdasági gép és eszköz el-látási akció esélyeit magára vállalja és nagymennyiségű különböző mezőgazdasági gépet és eszközt rendel meg hazai mezőgazdasági gép- és eszközgyáraknál és azokat közvetlen felügyelete alatt juttatja a gazdaközönségnek.

Az erre vonatkozó tárgyalások nagyobb-részt már befejeződést nyertek, a szükséges nyersanyag biztosítva van, úgy, hogy a megrendelt gépek és eszközök összértéke kb. 259 millió koronára tehető.

A vételár megállapításánál természet-szerűleg figyelembevétellett, hogy a gazdák a mai viszonyok mellett is ezen gépeket és eszközöket lehetőleg jutányos áron szerzhessék be.

Az összes gépek és eszközök átvétele a gyáraktól — egy a földművelésügyi minisztérium által külön erre a célra kiküldött műszaki szakszolgálat által eszközöltetett, mely bizottság magát a gyártást is állandóan ellenőrizte, úgy, hogy a magyar gazdaközönség a minden tekintetben megfelelő, elsőrangú gépeket és eszközöket teljes megnyugvással fogadhatja.

Gondját képezte a földművelésügyi minisztériumnak az is, hogy ezen gépek és eszközök lehetőleg gyorsan és közvetlenül a gazdaközönség kezébe jussanak, hogy tehát ezekkel bármilyen árdrágítás vagy üzérkedés megakadályoztassék, továbbá, hogy elsősorban azon vidékek jussanak mezőgazdasági gépek és eszközök birtokába, melyek arra a legjobban rá vannak szorulva.

Ez ekből a minisztérium az akció üzleti részének lebonyolítását a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Része-vénytársaságára bízta, mely elsősorban az Országos Központi Hitelszövetkezet és a „Hangya” termelő, értékesítő és fogyasztási szövetkezet az egész országra kiterjedő

szövetkezeti hálózatát használja fel a gépek és eszközöknek a termelőkhöz való juttatására.

A Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársasága a következő gépeket és eszközöket hozza forgalomba: gőzmozdonyok, cséplőgépek, cséplőszerények, kézicséplőgépek, szijjak, boronák, sorbavetőgépek, gabonatisztító rosták, répvágók, különböző kukorica morzsolók, szecsakavágók, ekék, lókapák, fűkaszalók, hengerek, gyümölcsaszítók és szőlőszőlők, lószerszámok, kaszák, különféle öntött acéireszelők, gazdasági eszközök: lapátnyél, ásónyél, kapanyél, kaszanyél, szénagyűjtő favilla, fagereblye, ökörjárom, latalicska, tehertargonca stb., gazdasági szekerek, triőrök, benzinmotorok stb. A tavasz és nyár folyamán ezenkívül nagyobb mennyiségű eke fog még kigyártani, mely legkésőbb az őszi szántás idejére rendelkezésre fog állni.

Ajánlatos, hogy a gazdaközönség már most, lehetőleg gyorsan jelentsse be igényét mezőgazdasági gépekre és eszközökre, hogy azok a kellő időben kezébe jussanak. A beszerzés legcélszerűbb és leggyorsabb módja, hogy a gazdák a legközelebbi „Hagyya”, vagy Országos Központi Hiteleszövetkezethez, vagy a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársasága kirendeltségeihez (Szombathely, Kőszegi-u. 2., telefon 57; Sopron, Széchenyi tér 6., telefon 380; Nagykanizsa, Bazar, telefon 32; Szeged, Szentgyörgy u. 7., telefon 1700; Vásárosnamény, Beregmegye) forduljanak. Mindeme helyeken a gépakció felől, a gépek árairól, azok szállítási feltételeiről stb. teljes felvilágosítást lehet kapni.

HIREK

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

A „Független Hajduság” előfizetési díja:

Egész évre	— — —	100 korona.
Félévre	— — —	50 „
Negyedévre	— — —	25 „

Előfizetéseket helybeliek legcélszerűbben a lapkihordók után, vidékiek postautalványon eszközölhetik.

A kiadóhivatal.

— A református templomban pünkösti első napján délelőtt Szabó Antal lelkész predikál, ágendázik Demjén Ferenc lelkész.

— Dr. Czeglédy Mihály, a hajduszoboszlói választókerület kisköz- és földművespárti képviselőjelöltje a pünkösti ünnepek alatt Vámospércsen és Mikepércsen tart programbeszédet. Hajduszoboszlón valamelyik vasárnap mondja el programját.

— Hajduböszörményben gróf Bethlen Istvánt, a neves erdélyi politikust jelölte a ker. kisköz- és földművespárt nemzetgyűlési képviselőjelöltnek. Gróf Bethlen a párisi békekonferencián főmeghatalmazottunk.

— Szaporodnak a jelöltek. Reitz János hivatalos jelöltön kívül Hajdunánáson dr. Berencsy Jánost, Hajduházon és Tégláson dr. Hadházy Zsigmondot jelölték. A nádudvari kerületben Kiss Ferenc egyetemi tanárt jelölték keresztyén kisköz- és földművespárti programmal. Dr. Berencsy és dr. Hadházy szinte kisköz- és földművespártiak a nánási kerületben.

— A pusztangyalházai közbirtokossági tanács május 9-én Czeglédy József földbirtokos elnökele alatti ülést tartott, mely alkalommal a tanács a gulya ketté választása mellett döntött. A sercegő üszök az egy-két éves szarvasmarhák között egyre-másra szedi áldozatait. Eddig tíz darab elhullást jelentettek. A tanács intézkedéseket tett a baj elhárítására.

— Lovas bandérium a bevonuláskor. A kisköz- és földművespárti május 15-iki nagy ünnepségnek fényét méltóan emelte az a lovas bandérium, melyet Császi Antal kisköz- vezető és amelyben a helybeli gazdajúság 36 tagja vett részt. A körünkben idős vendégek örömmel szemlélték a déceg hajdu lovasokat, akik előtt Rubinek Gyula és nagyatádi Szabó István miniszterek fejezték ki elismerésüket és hálás köszönetüket hazafias magoktartásért, ügybuzgó fáradozásukért és lelkesedésükért. Ugyancsak hálásan megköszönték a fogat- és szekertulajdonosok áldozatkészségét.

— A fogy. és ért. szövetkezet május 24-én, d. e. 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését a ref. iskola emeleti dísztermében.

— A közalkalmazottak helyi beszerzési csoportja Hajduszoboszlón meg alakult. Elnök lett Sztrapkovits István állampénztári főellenőr, igazgató és ideiglenes pénztárnok Bor János, áruvásárló Angyal Sándor igazgató-tanító, jegyző Henter György. 12 tagú választmány választotta az ügyek intézése céljából. A csoport működését már megkezdette.

— A gazdakör közgyűlése. A hajduszoboszlói gazdakör május 23-án délután négy órakor saját helyiségében Czeglédy József földbirtokos elnökele alatti tartja évi rendes közgyűlését. A közgyűlés főbb tárgyai: 1. Elnöki jelentés. 2. Az 1918 és 1919. évi zárszámadások bemutatása, ezzel kapcsolatosan a tagsági díjak megállapítása 3. A tisztikar, igazgatóság és választmány újalakítása. 4. A gazdaközönség jólétét előmozdító intézkedések megtételéről határozat.

— A földműves és kisköz- vezető vezére május 15-én, déli 1 óra után érkeztek Püspökladányba, délután fél öt órakor Kabára. Mindkét helyen rendkívül lelkes fogadtatásban volt részük Rubinek, a két Szabó és Patacsi szavai valósággal felvillanyozták az ezrekre rugó sokaságot, de legfényesebb fogadtatásban Hajduszoboszló város népe részesítette a minisztereket. Itt nemcsak lovas bandérium, hanem iskolás gyermekek sorai között vonultak be, a gyermek-sereg virágot hintvén utjokra.

— A Magyar Országos Védelmi Szövetség helyi szervezete május 9-én d. u. 4 órakor alakuló gyűlést tartott városunkban. A gyűlésen másfél százan vettek részt. A szervezőbizottság tizedenként megalakult és központi elnöké dr. Erdős Kálmán polgármester lett.

— A pusztangyalházai közbirtokossági tanácsa május 23-án reggel 9 órakor több sürgős ügyben gyűlést tart a közbirtokosság hivatalos helyiségében.

— A polgári leányiskola működő előadása. A hajduszoboszlói polgári leányiskola tanárnője az iskola növendékeivel gyönyörűen sikerült színi előadást rendeztek május 12 és 13-án délután a ref. elemi népiskola dísztermében, amely mindkét napon színtől megteelt közönséggel. Színterületük: „A dajka rosszul mesél” és „Dr. Gyógykúti Elvira” c. vígjátékok, illetve

bohózatok, továbbá a „Tudományok ábécéje” egy előképpel. Mondanunk sem kell, hogy az iskola növendékei most is páratlan sikert produkáltak. Gyönyörködött az ember lelke az előadás egész folyamata alatt a szereplő gyermekek remek alakításán, póznélküli megjelenésén, a gyönyörű jelmezeken; a gondos, művészi lelkülettel előkészített előadáson. Jakucs Piroska igazgatónő és Rónay Emilia tanárnő gondosságát, művészi lelkét, fölemelt gondolkodását, utólréhetetlen fáradozását dicséri az előadás, amelynek párját a vidéki iskolák belső életében bizony nem igen lehet találni.

— Fogorvosi jelentés. Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy május 25-étől kezdve három héten át állandóan Hajduszoboszlón, I. tized 322. szám alatti lakásomon fogok tartózkodni és fogtechnikai teendőket végezni. Kérem a közönség szives támogatását. Schuster Ferenc fogtechnikus.

— Statisztika készül a bélyeggyűjtőkről. Dr. Szundy Károly kir. tanácsos, az Országos Irodalmi és Közművelődési Szövetség ügyvezető alelnöke, aki a háború folyamata alatt a Vörös Kereszt statisztikáját összeállította, most a magyar bélyeggyűjtők statisztikáját készíti el, hogy azt a külfölddel ismertesse. Felkéri az összes gyűjtőket, közöljék vele (Budapest, I., Maros-u. 29., fsz. 2. szám alá) pontos címüket, foglalkozásukat, korukat és azt, hogy a gyűjtést milyen irányban folytatják.

— Az erdészeti szakiskola tanulói-nak felvétele. A tatai erdészeti szakiskola ősszel kezdődő két éves tanfolyamáról a földművelésügyi miniszter a következő tájékoztatót adta ki: A pályázóknak igazolni kell magyar állampolgárságukat, felvételi vizsgát kell tenniük, igazolni, hogy 16 évet betöltöttek és 20 évet meg nem haladtak. A középiskolák négy osztályát sikeres elvégzését, ép, erős testalkat, szegénysorsu tanulók ellátása állami költségén. Pályázni kívánók a felvételi vizsga tantárgyaira és vizsgatárgyaira és azok vizsgaanyagára nézve a Tájékoztatóból nyerhetnek felvilágosítást, amelyet az erdészeti szakiskola igazgatósága Tata megküld.

— A német gazdák a gabonamonopolium ellen. Németországban a legutóbbi időben is sűrűn foglalkoztak azzal a gondolattal, hogy gabonakereskedelmet az állam mint nálunk a dohányt monopolium szerűen kezelje. Ugyilátszik, hogy erről a tervről most végleg lemondottak. Belátják ugyanis, hogy abban az esetben, ha a bel-földi gabonát egyedárusítás tárgyává teszik, akkor a külföldi is azzá kell tenni. Csak ilyen képen tudná az állam az egység árat megállapítani. Ez már nehézséget okozna. Azután a gabona kereskedést így állami tisztviselők intéznék, akik nem értik ugy ezt a dolgot, mint a gazda vagy kereskedő. Nehéz volna annak az ellenőrzése is, hogy vajjon az egész gabona mennyiség be van-e vonva az egyedárusításba, mert ha ez nincs, akkor a lánczkereskedelem épp úgy virulna, mint jelenleg. Mindezek a nehézségek arra birták az illetékes köröket, hogy elálljanak a gabona egyedárusítástól, mely csak a szabad forgalom és a kielégítő szabad áralakulás rovására menne.

— Eladó góré. Özv. Plón Gyuláné Vasut-utca 290. számú háza udvarán levő góré eladó.